

СРЕБЪРНАТА ПАНИЧКА И СОЧНАТА ЯБЪЛЧИЦА

Превод от руски: Стоянка Мозгова, 1984

chitanka.info

Имало едно време един дядо и една баба. Те имали три дъщери. Двете обичали да се гиздят и да се веселят, а третата била кротка и скромна. На по-големите дъщери сукманите били шарени, кондурките — натъкмени, мънистата — позлатени. А на Машенка сукманчето било тъмничко, но очите ѝ — светлички. На Маша красотата се криела в косата — дългата ѝ руса плитка до земята стигала, цветята покривала. По-големите сестри били големи мързелани, а Машенка от сутрин до вечер гръб превивала: и в къщи, и на нивата, и в градината. И лехите ще полее, и борина ще нацепи, и кравичките ще издои, и патките ще нахрани. Кой за каквото попита, Машенка веднага рипва, на никой дума не изрича, за всичко е готова да тича. Големите сестри я хокат, но своята работа ѝ тропват. А Маша си мълчи.

Така и си живеели.

Наканил се веднъж бащата да закара на панаира сено за продан. Обещал на дъщерите си армагани да донесе. Едната дъщеря го помолила:

— Купи ми, тейко, коприна за сукман.

Другата дъщеря се примолила:

— А на мене ми купи алено кадифе.

А Маша си мълчи. Жално му станало на дядото за нея:

— А на тебе що да ти купя, чедо?

— А на мене ми купи, тейко миличък, сочна ябълчица и сребърна паничка.

Закискали се сестрите и си турили ръцете на кръста.

— Ама че си, Маша, глупачка! Че ние си имаме пълна градина с ябълки, която искаш си скъсай, а пък защо ти е тази паничка? Патките ли ще храниш от нея?

— Не, сестрички. Ще си търкалям аз ябълката по паничката и вълшебни думи ще издумвам. Една баба ми ги каза, когато я нагостих с погача.

— Добре — рекъл бащата, — няма какво да се присмивате на сестра си. На всяка от вас ще купя подарък по сърце.

Близо ли, далеч ли, много ли, малко ли бил той на панаира, но сеното продал и армагани купил. На едната дъщеря — синя коприна, на другата — алено кадифе, а на Машенка — сребърна паничка и сочна ябълчица.

Много се зарадвали сестрите. Започнали сукмани да си кроят и на Машенка да се присмиват:

— Седи си с твоята ябълчица, глупачко...

Седнала Машенка в едно кюше на одаята, търкулила сочната ябълчица по сребърната паничка, а тя самата запяла и занареждала:

— Търкулни се, сочна ябълчица, по сребърната паничка, покажи ми градове и полета, покажи ми гори и морета, покажи ми на планините висините и на небесата красотите, покажи ми цялата родна майчица Русия.

Изведнъж се разнесъл сребърен звън, цялата одая се озарила: търкулнала се сочната ябълчица по сребърната паничка, а върху паничката всички градове се виждат, всички ливади се виждат, и полковете по полетата, и корабите по моретата, и на планините висините, и на небесата красотите: ясното слънчице след светлата месечина се търкаля, звездите хоро играят, лебедите из тихите заливи песни пеят.

Загледали се сестрите, а отвътре завист ги гризе. Започнали да умуват и да гадаят как Машенка да изиграят и да ѝ измъкнат паничката и ябълката. Нищо не иска Маша, нищо не взема, всяка вечер с паничката си играе.

Започнали сестрите да я подмамват в гората:

— Душичке-сестричке, хайде ягодки в гората да наберем, та на мама и тате в къщи да донесем.

Отишли сестрите в гората. Никъде нищо не намерили, ни една ягодка даже не видели.

Извадила Маша паничката си, търкулнала ябълчицата и занареждала:

— Търкулни се, ябълчице сочна, по сребърната паничка: покажи ни къде ягоди растат, къде цветя лазурносини цъфтят.

Изведнъж се разнесъл сребърен звън, търкулнала се ябълчицата по сребърната паничка, а върху паничката всички ягодови поляни се виждат. Къде ягоди растат, къде цветя лазурносини цъфтят, къде гъби се крият, къде поточета се вият, къде в тихи заливчета лебедите песни пеят.

Като видели това злите сестри — причерняло им пред очите от завист. Грабнали те една чепата тояга и убили Машенка, закопали я под една брезичка и грабнали ябълката и сребърната паничка. Върнали

се в къщи едва привечер. Пълни кошчета с гъби довели и на майка си и татко си рекли:

— Машенка избяга от нас. Цялата гора обиколихме — никъде не я открихме: изглежда вълците са я изяли в гъсталака.

Заплакала майката, а бащата рекъл:

— Търкулнете ябълката по паничката, може тя да ни покаже къде е нашата Машенка.

Изтръпнали сестрите, но трябвало да слушат. Търколили ябълчицата по паничката, но тя не се търкулнала и не се видели върху паничката нито гори, нито поля, нито планински висини, нито небесни красоти.

По същото това време едно овчарче си търсело в гората овчицата. Видяло то под една бяла стройна брезичка прясно натрупано хълмче, а около него лазурносини цветя цъфтят. Сред цветята растяла тръстика. Младото овчарче си отрязало една тръстика и си издялвало свирка. Не успяло да допре свирката до устните си, а тя сама засвирила и занареждала:

— Свири, свири, свирчице, свирчице тръстикова, весели ти младото овчарче. Мен, горката, ме затриxa, млада ме убиха заради една сребърна паничка, заради една сочна ябълка.

Изплашило се овчарчето, хукнало в селото и разказало всичко на хората. Събрал се народът и започнал да аха.

Дотичал и Машенкиният баща. Едва поел свирката в ръцете си и тя сама засвирила и занареждала:

— Свири, свири, свирчице, свирчице тръстикова, весели ти родния ми татко. Мен, горката, ме затриxa, млада ме убиха заради една сребърна паничка, заради една сочна ябълка.

Заплакал бащата:

— Води ни, младо овчарче, там, където си отрязал тази свирка.

Завело ги овчарчето в гората при хълмчето. Под брезичката цветя цъфтят лазурносини, на брезичката птички подскочат сладкопойни.

Разровили хълмчето, а там Машенка лежи. Мъртва, но по-хубава от жива: алените ѝ бузки руменят, като че ли момичето е просто заспало.

А свирката свири, свири и говори:

— Свири, свири, свирчице, свирчице тръстикова. Моите сестри в гората ме подмамиха и тука ме погубиха заради една сребърна

паничка, заради една сочна ябълка. Свири, свири, свирчице, свирчице тръстикова. Намери, татенце, кристална вода от царския кладенец.

Двете сестри-завистливки се разтреперани, побледнели, на колене паднали, вината си признали. Заключили ги с железни катинари, докато царят реши какво да ги прави.

А дядото се стегнал за път, тръгнал за царския град да налее жива вода.

Вървял колкото вървял и стигнал до този град, отишъл в двореца. По това време царят слизал по златното стълбище.

Старецът му се поклонил доземи и му разказал всичко.

Царят му рекъл:

— Вземи, дядо, жива вода от моя царски кладенец. А като оздравее дъщеря ти, покажи ми я заедно с паничката, с ябълката, със сестрите-злодейки.

Зарадвал се старецът, доземи се поклонил и тръгнал за в къщи с цяла стъкленица жива вода.

Само като оросил Машенка с жива вода, тя веднага оживяла и се хвърлила на шията на баща си.

Събрали се хората, зарадвали се.

Тръгнал дядото с дъщерите си за града. Завели го в царския палат.

Излязъл царят. Погледнал Машенка. Стои девойче като пролетен цвят, очите му — като слънчеви лъчи, на лицето му — зора сияе, по бузките му сълзи се търкалят и падат като бисери. Попитал царят Машенка:

— Къде ти са паничката и сочната ябълка?

Взела Машенка паничката и ябълката, търкулнала сочната ябълчица по сребърната паничка.

Изведнъж се разнесъл камбанен звън, а върху паничката започнали един след друг да се показват руските градове, в тях под знамената полкове се събирали, в боеви строй се нареждали: войводите се строявали най-отпред, пред взводовете заставали главите^[1], пред десетките — десетниците. И гърмежи, и стрелба, от дима облак се извил, всичко от очите скрил.

Търкаля се сочната ябълчица по сребърната паничка. А върху паничката море се вълнува, кораби плават като бели лебеди, знамена се

развяват, оръдия гърмят. И гърмежи, и стрелба, от дима облак се извил — всичко от очите скрил.

Търкаля се сочната ябълка по сребърната паничка, а върху паничката цялото небе се кипри: ясното слънчище след сияйната месечина се търкаля, звездите на хоро са се хванали, из облаците лебеди песните си пеят.

Царят от чудесата немее, а красавицата сълзи лее и на царя говори:

— Вземи и моята сочна ябълчица, и сребърната ми паничка, само се смили над сестрите ми, не ги погубвай заради мене.

Повдигнал я царят и ѝ рекъл:

— Паничката ти е сребърна, а пък сърцето ти е златно.

— Искаш ли да ми станеш скъпа жена, а на царството — добра царица? А сестрите ти заради твойта молба ще помилвам.

При царя нито бира се вари, нито вино се прави — избите му са пълни с всичко — и за пирове има, и за сватба. Вдигнали сватба голяма; така свирили и пели, че птиците занемели, така танцували, че звездите разлудували. Това е всичко...

[1] Глава — название на военна длъжност в Русия през 16–17 век. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.